

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2015-2018
(skrajne daty)

1.1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE/MODULE

Nazwa przedmiotu/ modułu	Statystyka i demografia
Kod przedmiotu/ modułu*	MK_8
Wydział (nazwa jednostki prowadzącej kierunek)	Wydział Socjologiczno-Historyczny
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Nauk o Polityce
Kierunek studiów	Politologia
Poziom kształcenia	I stopień
Profil	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Rok i semestr studiów	I rok, II semestr
Rodzaj przedmiotu	kierunkowy
Koordinator	dr hab. prof. UR Sabina Rejman
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr hab. prof. UR Sabina Rejman

* - zgodnie z ustaleniami na wydziale

1.2. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakież?)	Liczba pkt ECTS
30 godz.	30 godz.							5

1.3. Sposób realizacji zajęćX zajęcia w formie tradycyjnej zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość**1.4. Forma zaliczenia przedmiotu/ modułu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**

Ćwiczenia – zaliczenie z oceną, wykład – zaliczenie, egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

- Podstawowa znajomość matematyki w zakresie szkoły średniej
- Podstawowe umiejętności w zakresie programu Word i Excel
- Podstawowe umiejętności w zakresie kwerendy na stronach internetowych

3. CELE, EFEKTY KSZTAŁCENIA , TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE**3.1. Cele przedmiotu/modułu**

C1	student zdobywa wiedzę z zakresu podstaw statystyki i demografii (etapy badania statystycznego, metody badawcze) – W01
C2	student potrafi zrealizować główne etapy badania statystycznego (od przygotowania badania

	poprzez pozyskiwanie danych ze stron internetowych urzędów i instytucji, ich analizę i wnioskowanie statystyczne) - U01, U02
C3	student umie prawidłowo interpretować podstawowe zagadnienia związane z funkcjonowaniem populacji - U03
C4	student potrafi przedstawić wyniki w formie pisemnej typowej dla prac naukowych - U04
C5	student zdobywa umiejętności formułowania i analizowania problemów badawczych z zakresu statystyki i demografii, w tym doboru właściwych metod i narzędzi statystycznych i demograficznych, a także umiejętność opracowania i prezentacji wyników badań; monitoruje sytuację demograficzną Polski i wpływ na nią zjawisk gospodarczych, społecznych i kulturowych – K01

3.2 EFEKTY KSZTAŁCENIA DLA PRZEDMIOTU/ MODUŁU (WYPEŁNIA KOORDYNATOR)

EK (efekt kształcenia)	Treść efektu kształcenia zdefiniowanego dla przedmiotu (modułu)	Odniesienie do efektów kierunkowych (KEK)
EK_W01	student wymienia etapy badania statystycznego oraz techniki analizy materiału statystycznego i demograficznego	K1A_W15
EK_U02	wykorzystuje zdobytą wiedzę i pozyskuje dane statystyczne do analizowania konkretnych procesów i zjawisk demograficzno-społecznych	K1A_U01
EK_U03	korzysta z technik informacyjno-komunikacyjnych w celu poszerzenia wiedzy i umiejętności, a także pozyskiwania danych statystycznych	K1A_U02
EK_U04	wyjaśnia rolę struktur społecznych, ekonomicznych i kulturowych we współczesnym państwie i świecie	K1A_U05
EK_U05	przygotowuje typowe prace pisemne dotyczące zagadnień demograficznych z wykorzystaniem danych statystycznych i opracowań naukowych	K1A_U11
EK_K06	posiada kompetencje pozwalające mu na organizowanie pracy w sposób umożliwiający realizację zleconych projektów	K1A_K04

3.3 TREŚCI PROGRAMOWE (wypełnia koordynator)

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Statystyka i demografia jako nauki. Ich podstawowe pojęcia.
Etapy badania statystycznego (ze szczególnym uwzględnieniem metod badawczych).
Grupowanie statystyczne.

Analiza statystyczna struktury zbiorowości statystycznej (wskaźniki struktury, miary przeciętne: średnia arytmetyczna, geometryczna, harmoniczna – zwykła i ważona, mediana, dominanta).
Analiza dynamiki zbiorowości statystycznej (przyrosty, indeksy, rodzaje tendencji rozwojowych).
Wykorzystanie Excela w obliczeniach statystycznych.
Statystyka społeczna.
Liczba ludności i jej struktura według wieku, płci i stanu cywilnego.
Struktura ludności społeczno-zawodowa, narodowościowa, językowa, etniczna, wyznaniowa.
Ruch naturalny ludności: urodzenia, zgony, małżeństwa, rozwody.
Ruch migracyjny ludności.
Pierwsze i drugie przejście demograficzne.
Problemy demograficzne świata – starzenie się populacji, urbanizacja, migracje, epidemie.
Analiza sytuacji demograficznej w Polsce. Prognozy dla Polski i świata.
Polityka ludnościowa i jej instrumenty. Polityka ludnościowa w Polsce.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Podstawowe pojęcia statystyki i demografii.
Prezentacja materiału statystycznego (tabele i wykresy).
Metoda reprezentacyjna: dobór losowy, quasilosowy, warstwowy, typologiczny. Obserwacja pośrednia: interpolacja i ekstrapolacja.
Grupowanie statystyczne i obliczenia z nim związane (granice przedziału statystycznego, środek i średnia przedziału, błąd grupowania, szeregi skumulowane).
Analiza struktury zbiorowości statystycznej – obliczenia (wskaźniki struktury, średnie zwykłe i ważne, średnia: arytmetyczna, geometryczna, harmoniczna).
Analiza dynamiki zbiorowości statystycznej - obliczenia (przyrosty, indeksy o podstawie stałej i zmiennej).
Rodzina.
Starzenie się społeczeństwa.
Migracje.
Struktura etniczna, narodowościowa, językowa, wyznaniowa.
Spisy ludności.
Charakterystyka wybranego zagadnienia demograficznego – przygotowanie badania.
Problemy demograficzne współczesnego świata.
Zaliczenia.

3.4 METODY DYDAKTYCZNE

Np.:

Wykład: wykład problemowy/wykład z prezentacją multimedialną/ metody kształcenia na odległość

Ćwiczenia: Analiza tekstów z dyskusją/ metoda projektów(projekt badawczy, wdrożeniowy, praktyczny/ praca w grupach/rozwiązywanie zadań/ dyskusja/ metody kształcenia na odległość

Laboratorium: wykonywanie doświadczeń, projektowanie doświadczeń

Wykład:

- M 1 – wykład problemowy
- M 2 - wykład z prezentacją multimedialną

Ćwiczenia:

- M 3 - dyskusja
- M 4 - rozwiązywanie zadań
- M 5 – projekt badawczy
- M 6 – analiza przypadków

4 METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów kształcenia

Symbol efektu	Metody oceny efektów kształcenia (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw., ...)
EK_ W01	egzamin pisemny, projekt, obserwacja w trakcie zajęć	ćw., w.
EK_ U02	projekt, obserwacja w trakcie zajęć	ćw., w.
EK_ U03	projekt, obserwacja w trakcie zajęć	ćw.
EK_ U04	egzamin pisemny, projekt	ćw., w.,
EK_ U05	projekt	ćw., w
EK_ K06	projekt, egzamin pisemny	ćw., w.

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

ćwiczenia – obecność na zajęciach, aktywność, przygotowanie pozytywnie ocenionego projektu (analiza jednego z omawianych zagadnień demograficznych na wybranym przykładzie z zastosowaniem metod badawczych poznanych na zajęciach), wykład – obecność; zdanie egzaminu pisemnego

5. Całkowity nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia założonych efektów w godzinach oraz punktach ECTS

Aktywność	Liczba godzin/ nakład pracy studenta
Ćwiczenia	30 godz.
Wykład	30 godz.
Konsultacje	2 godz.
Przygotowanie do ćwiczeń	15 godz.

Przygotowanie projektu	20 godz.
Przygotowanie do egzaminu	35 godz.
Udział w egzaminie	2 godz.
Monitorowanie sytuacji demograficznej Polski i świata	10 godz.
SUMA GODZIN	144
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	5

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU/ MODUŁU - brak

wymiar godzinowy	-
zasady i formy odbywania praktyk	-

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

- K. Dzieńko, *Wybór podstawowych metod statystycznych. Skrypt dla studentów kierunków pedagogicznych i politologicznych*, Warszawa 2003.
- A. Fihel, M. Okólski, *Demografia. Współczesne zjawiska i teorie*, Warszawa 2012.
- M. Okólski, *Demografia. Podstawowe pojęcia, procesy i teorie w encyklopedycznym zarysie*, Warszawa 2005 (wyd. 2).
- „Rocznik Demograficzny”
- [www. stat.gov.pl](http://www.stat.gov.pl)

Literatura uzupełniająca:

- J. Balicki, E. Frątczak, Ch. B. Nam, *Przemiany ludnościowe. Fakty – interpretacje – opinie*, wyd. 2 zm., Warszawa 2007.
- J. Z. Holzer, *Demografia*, Warszawa 1999.
- M. Kędelski, J. Paradysz, *Demografia*, Poznań 2006.
- M. Koczyński, *Podstawy statystyki. Podręcznik dla humanistów*, Warszawa 2005.
- T. Michalski, *Statystyka*, Warszawa 1997.
- M. Mitreęga, *Demografia społeczna*, Katowice 1995.
- *Przygotowanie do starości. Polacy wobec starzenia się*, pod red. P. Szukalskiego, Warszawa 2009.
- *Statystyka społeczna*, red. naukowa T. Panek, Warszawa 2007.
- *Teoria przejścia demograficznego*, praca zbiorowa, pod red. M. Okólskiego, Warszawa

1990.

- *Wielojęzyczny Słownik Demograficzny. Wersja polska*, Warszawa 1966.
- *Współczesne polskie migracje: strategie, skutki społeczne, reakcje państwa*, red. nauk. M. Lesińska, M. Okólski, Warszawa 2015.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej